

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น(local wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธีเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย ความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ปราชญ์ชาวบ้าน

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง บุคคลที่เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และนำภูมิปัญญาไปใช้ประโยชน์ในการ ดำรงชีวิตจนประสบความสำเร็จสามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้เหมาะสม

ปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตร ทฤษฎีใหม่

นายชรินทร์ กลั่นแอม

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 7

ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ

-เกษตรกรรม ตามแนวทางพระราชดำริ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการเกษตรผสมผสาน บนพื้นที่ 8 ไร่ ได้ปลูกผลไม้และพืชผัก

สวน ครั้วต่างๆ ไว้สำหรับบริโภคและ

จำหน่าย

-ช่างตัดผม

ความสามารถเฉพาะ

-มีความสามารถผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง

ผลงานที่ผ่านมา

-เป็นวิทยากรประจำโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี

-เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

-เป็นผู้นำชุมชนด้านการจัดกิจกรรมเทิดทูลและความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น

วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

ได้นำความรู้ เรื่องการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำปุ๋ยหมัก และการทำน้ำหมักชีวภาพ จัดอบรมและเผยแพร่ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆได้นำไปใช้

ปราชญ์ชาวบ้านด้านการเพาะเห็ดนางฟ้า

นายเสน่ห์ ศรีชานา

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 12/24 หมู่ที่ 3

ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรีอ

จังหวัดกาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ

เกษตรกรรม

ความเป็นมา

เห็ดเป็นอาหารที่รู้จักกันมานาน เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง อุดมไปด้วยโปรตีนเทียบเท่าเนื้อสัตว์ เป็นที่นิยมในการบริโภคและในปัจจุบันเห็ดชนิดต่างๆ ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นการเพาะเห็ดจึงสามารถเพาะเพื่อบริโภคในครัวเรือนหรือทำเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้ยังเป็นการนำรายได้มาสู่ชุมชนอีกด้วย

วิธีการ/ขั้นตอน

นำก้อนเชื้อเห็ดไปวางเรียงซ้อนกันในโรงเรือนโดยใช้อิฐบล็อกวางเรียงเป็นฐาน รดน้ำที่ก้อนเชื้อเห็ดจากบนลงล่างทุกเช้าและเย็นโดยรักษาความชื้น ในโรงเรือน 70-90 % เมื่อเห็ดดอกออกมีขอบดอกงุ้มอยู่ ให้ทำการเก็บ โดยจับที่โคนดอกทั้งช่อโยกซ้ายขวา-บนล่าง และดึงออกให้มีโคนติดมาด้วย พักก้อน 4-5 วัน คือหยุดให้น้ำ รอให้ดอกเห็ดแทงหน่อใหม่ จากนั้นเริ่มให้น้ำใหม่และรอเก็บผลผลิตในรอบต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จ “ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ”

ปราชญ์ชาวบ้านด้านการเกษตร

ผสมผสาน

นายธานี ส่องแสง

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 37/2 หมู่ที่ 3 ตำบล
สมเด็จพระเจริญ อำเภอนองปรีอ จังหวัด
กาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม

ความเป็นมา

การทำเกษตรโดยยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอาศัยการเกื้อกูลกันระหว่างสิ่งมีชีวิตภายในสวน ไม่ว่าจะเป็นพืชกับพืช พืชกับสัตว์ การจัดการด้านโรคและแมลง การใช้หลักการเกษตรผสมผสานพึ่งพาธรรมชาติ ลดการใช้สารเคมีเน้นการใช้สารสกัดชีวภาพในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ใช้เศษซากพืชคลุมดินเพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดิน และการย่อยสลายก็ทำให้ต้นไม้ได้ธาตุอาหารไปด้วย ต้นทุนการผลิตลดลงกำไรมากขึ้นแรงงานที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภายในครัวเรือน มีจ้างแรงงานบ้างในช่วงเก็บผลผลิต มีการใช้ภูมิปัญญาแบบผสมผสาน

วิธีการ/ขั้นตอน

การจัดการการเกษตรแบบสวนผสมต้องมีการจัดการที่ดีสามารถออกแบบวางแผนสวน ที่ถูกต้องและตัดสินใจเลือกว่าควรปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ชนิดใดอะไร ในไร่นาสวนผสมของตน โดยกิจกรรมที่ต้องไม่ป็นศัตรูซึ่งกันและกันและต้องรู้ว่าเมื่อดำเนินกิจกรรมไปแล้วจะช่วยให้ได้อย่างไร

ปัจจัยความสำเร็จ

“เกษตรกรรมเศรษฐกิจที่พอเพียง จึงเป็นผลให้มีสภาพความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น”

ปราชญ์ชาวบ้านด้าน การจักสานสุมไม้

นายบุญธรรม สดแก้ว

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 101 หมู่ที่ 5 ตำบลสมเด็จพระเจริญ อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม

ความเป็นมา

ในหมู่บ้าน บ้านบารมี มีชาวบ้านจำนวนมากที่ชื่นชอบและนิยมกีฬาไ้כן จึงมีการเลี้ยงไก่ชนเป็นจำนวนมากและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงดูไก่ชนอย่างใกล้ชิดคือสุมไม้ ซึ่งสุมไม้ที่สานได้ง่ายมีราคาถูกและใช้ประโยชน์ได้ดี การสานสุมไม้ได้สืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานมากสืบทอดมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ซึ่งได้มีการสานสุมไม้สืบทอดกันมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบันก็ได้สานสุมไม้เป็นอาชีพ

วิธีการ/ขั้นตอน

- 1.หาไม้ไผ่ขนาดพอดีไม่แก่หรืออ่อนเกินไป ผ่าลำไผ่ออกเป็นเส้นๆ เหลาตอกเส้นไผ่เป็นตอกยี่น ตอกยาว และตอกไม้ตี
- 2.ส่วนที่เป็นข้อไผ่นำมาเหลาเป็นตะขอข้อไผ่หลักหมุดยึดหัวสุม
- 3.ใช้ค้อนตอกตะขอข้อไผ่ หลักหมุดยึดหัวสุมบนพื้นดินลานกว้างเพื่อยึดสุมไม้ไว้ ทำการสานขึ้นรูป สานตีนสุมและตัดปลายส่วนที่เกินออก

ปัจจัยความสำเร็จ

“ความขยันหมั่นเพียรและอดทน จะทำให้เกิดทักษะที่ดีและนำไปสู่ความสำเร็จ”

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

จัดทำโดย

สำนักงานปลัด

เทศบาลตำบลสมเด็จพระเจริญ
อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี